

> TIPS OSS

Kjenner du til nye studier presentert i internasjonale tidsskrift som du mener har klinisk relevans og interesse for norske sykepleiere?

Tips kan sendes til Annens.Lerdal@hibu.no

Urininkontinens hos eldre med hjemmesykepleie

Hele 45 prosent av mennene og 47 prosent av kvinnene som fikk hjemmesykepleie hadde urininkontinens. Hensikten med studien var blant annet å kartlegge forekomst av urininkontinens hos pasienter som fikk hjemmesykepleie i elleve europeiske land, samt hvilke forhold som samvarierte med forekomst av urininkontinens.

En tverrsnittsstudie med retrospektiv innsamling av data ble brukt for å besvare studiens problemstillinger. Studien ble gjennomført parallelt i alle landene i perioden 2001–02. Et tilfeldig utvalg av 4010 personer over 65 år som mottok hjelp i hjemmet ble vurdert ved hjelp av datainnsamlingsverktøyet «Resident Assessment Instrument» (RAI-HC). RAI-HC kartlegger blant annet om pasientene er inkontinente for urin. I tillegg ble blant annet opplysninger om kognitiv funksjon, overvekt, polyfarmasi (bruk av seks

eller flere medikamenter) og evne til å utføre aktiviteter i dagliglivet (ADL) samlet inn. Medisinsk- og sykepleiefaglige opplysninger ble innhentet fra pasientenes journaler. Gjennomsnittsalderen til pasientene var 82,3 år og kvinneandelen utgjorde 74 prosent av utvalget.

Forekomsten av urininkontinens i hele utvalget var 47 prosent, og 39 prosent brukte en form for innlegg eller bleie. Blant pasienter i hjemmesykepleien i Norge var tilsvarende tall 37 og 29 prosent. Pasienter som måtte ha hjelp for å komme på toalettet, var sterkt overvektige, hadde redusert kognitiv funksjon og mindre evne til å utføre aktiviteter i dagliglivet. De hadde også en høyere tendens til urininkontinens og til å bruke innlegg eller bleie enn de som ikke var overvektige, hadde normal kognitiv funksjon og høy grad av evne til å gjennomføre ADL.

Studien viser at urininkontinens forekommer relativt hyppig hos pasienter i hjemmesykepleien. Det er derfor nødvendig at helsearbeiderne er oppmerksomme på dette problemet.

REFERANSE

Sørbye LW, Finne-Soveri H, Ljunggren G, Topinkova E, Garms-Homolova V, Jensdotir AB, Bernabei R. Urinary incontinence and use of pads - clinical features and need for help in home care at 11 sites in Europe. *Scand J Caring Sci* 2008; doi:10.1111/j.1471-6712.2007.00588.x

Studien beskriver en rekke faktorer som viste samvariasjon med forekomst av urininkontinens. Ifølge artikkelen ble det trukket ut 4010 tilfeldige pasienter som ble forespurt om å delta i studien. Det ble innhentet informert samtykke fra disse. Samtidig er data fra alle 4010 brukt i analysene hvilket tilsier 100 prosent deltakelse.

KOMMENTAR

alderen fra 43–64 år med et gjennomsnitt på 57 år.

Pasientene over 65 år skårte høyere på smerte og smerteintensitet enn pasientene under 65 år. Blant pasientene under 65 år, brukte 90 prosent sterke opiatier mens denne andelen var 69 prosent ($P=0.024$) blant de eldste pasientene. Pasientenes alder viste ingen sammenheng med verken pasientenes tilfredshet med smertebehandling eller med

smertens innvirkning på deres fungering.

Helsearbeidere bør rette større oppmerksomhet mot vurdering og behandling av eldres smerter.

REFERANSE

Torvik T, Hølen J, Kaasa S, Kirkevold Ø, Holtan A, Kongsgaard U, Rustøen T. Pain in elderly hospitalized cancer patients with bone metastases in Norway. *Int J Palliat Nurs* 2008; 14:238–45.

Utvalget i denne studien var relativt lite. Samtidig samsvarer flere av funnene med funn i tilsvarende studier. Blant pasienter som ikke deltok i studien, var det flere eldre over 65 år enn yngre. Hvis andelen som fikk sterke opiatier var høyere blant eldre som ikke deltok enn eldre som deltok, kan dette ha påvirket resultatene i undersøkelsen.

KOMMENTAR